

# **Lempäälän esiopetuksen opetussuunnitelma**

|                             |                                                                                                                                                                                   |
|-----------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Nimi</b>                 | Lempäälän esiopetuksen opetussuunnitelma                                                                                                                                          |
| <b>Kunta</b>                | Lempäälä                                                                                                                                                                          |
| <b>Koulu</b>                | Lastusten koulu<br>Kelhon koulu<br>Sääksjärven alakoulu<br>Lempoisten koulu<br>Nurmen koulu<br>Kuljun koulu<br>Säijän koulu<br>Mattilan koulu<br>Kuokkalan koulu<br>Moision koulu |
| <b>Hyväksymispäivämäärä</b> | 14.6.2016                                                                                                                                                                         |
| <b>Pdf luotu</b>            | 19.12.2025                                                                                                                                                                        |

# SISÄLTÖ

|                                                                                                      |    |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| 1. Opetussuunnitelman perusteet ja paikallinen opetussuunnitelma. . . . .                            | 1  |
| 1.1. Esiopetuksen opetussuunnitelman perusteet. . . . .                                              | 1  |
| 1.2. Paikallinen opetussuunnitelma ja sen kehittäminen. . . . .                                      | 2  |
| 1.3. Paikallisen opetussuunnitelman laatiminen ja keskeiset ratkaisut. . . .                         | 4  |
| 2. Esiopetuksen tehtävä ja yleiset tavoitteet. . . . .                                               | 6  |
| 2.1. Esiopetuksen järjestämistä ohjaavat velvoitteet. . . . .                                        | 6  |
| 2.2. Esiopetuksen tehtävä osana oppimisen polkua. . . . .                                            | 8  |
| 2.3. Arvoperusta. . . . .                                                                            | 9  |
| 2.4. Oppimiskäsitys. . . . .                                                                         | 10 |
| 2.5. Laaja-alainen osaaminen esiopetuksessa. . . . .                                                 | 10 |
| 2.6. Paikallisesti päätettävät asiat. . . . .                                                        | 12 |
| 3. Esiopetuksen toimintakulttuuri. . . . .                                                           | 14 |
| 3.1. Toimintakulttuurin kehittämistä ohjaavat periaatteet. . . . .                                   | 14 |
| 3.2. Oppimisympäristöt esiopetuksessa. . . . .                                                       | 16 |
| 3.3. Yhteistyö esiopetuksen aikana ja siirtymävaiheissa. . . . .                                     | 17 |
| 3.4. Paikallisesti päätettävät asiat. . . . .                                                        | 20 |
| 4. Esiopetuksen toteuttamisen periaatteet. . . . .                                                   | 21 |
| 4.1. Monipuoliset työtavat. . . . .                                                                  | 21 |
| 4.2. Arviointi opetuksen ja oppimisen tukena. . . . .                                                | 22 |
| 4.3. Opetuksen yhteiset tavoitteet ja oppimiskokonaisuudet. . . . .                                  | 23 |
| 4.4. Kieleen ja kulttuuriin liittyviä tarkentavia kysymyksiä. . . . .                                | 30 |
| 4.5. Paikallisesti päätettävät asiat. . . . .                                                        | 32 |
| 5. Oppimisen ja esiopetukseen osallistumisen tuki. . . . .                                           | 34 |
| 5.1. Lapsen oikeus oppimisen ja esiopetukseen osallistumisen tukeen. . .                             | 34 |
| 5.1.1. Tuen järjestämistä ohjaavat periaatteet. . . . .                                              | 35 |
| 5.1.2. Tuen jatkumo varhaiskasvatuksesta esiopetukseen ja<br>esiopetuksesta perusopetukseen. . . . . | 36 |
| 5.2. Oppimisen edellytyksiä tukevat opetusjärjestelyt ja ryhmäkohtaiset<br>tukimuodot. . . . .       | 37 |
| 5.3. Lapsikohtaiset tukitoimet ja niiden järjestäminen. . . . .                                      | 39 |
| 5.3.1. Lapsikohtaisen tuen tarpeen arviointi. . . . .                                                | 41 |
| 5.3.2. Lapsikohtaisen tuen toteuttamista koskeva suunnitelma. . . . .                                | 42 |
| 5.3.3. Tukea koskeva päätös. . . . .                                                                 | 43 |
| 5.4. Oppimisen ja esiopetukseen osallistumisen tukeen liittyvä yhteistyö. .                          | 44 |
| 5.4.1. Huoltajan ja lapsen kanssa tehtävä yhteistyö. . . . .                                         | 44 |
| 5.4.2. Moniammatillinen ja monialainen yhteistyö. . . . .                                            | 45 |

|                                                                                                                 |    |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| 5.5. Esiopetuksen poikkeava järjestäminen lapsen tuen tarpeesta tai terveydentilasta johtuvasta syystä. . . . . | 45 |
| 5.5.1. Pidennetty ja varhennettu oppivelvollisuus. . . . .                                                      | 45 |
| 5.5.2. Sairaalaopetus ja konsultatiivinen sairaalaopetuspalvelu. . . . .                                        | 48 |
| 5.5.3. Muut opetuspalvelut. . . . .                                                                             | 50 |
| 5.5.4. Lapsen esiopetuksen järjestäminen poikkeavasti terveydentilasta johtuvasta syystä. . . . .               | 50 |
| 5.5.5. Perusopetuksen aloituksen myöhentäminen. . . . .                                                         | 51 |
| 5.6. Paikallisesti päätettävät asiat. . . . .                                                                   | 51 |
| 6. Opiskeluhoito. . . . .                                                                                       | 53 |
| 6.1. Paikallisesti päätettävät asiat ja opetuksen järjestäjän opiskeluhoitosuunnitelma. . . . .                 | 53 |
| 7. Erityiseen maailmankatsomukseen tai kasvatusopilliseen järjestelmään perustuva esiopetus. . . . .            | 57 |
| 7.1. Paikallisesti päätettävät asiat. . . . .                                                                   | 57 |

# 1. Opetussuunnitelman perusteet ja paikallinen opetussuunnitelma

## 1.1. Esiopetuksen opetussuunnitelman perusteet

*Esiopetuksen opetussuunnitelman perusteet on perusopetuslain mukainen Opetushallituksen antama valtakunnallinen määräys,<sup>1</sup> jonka mukaan paikallinen esiopetuksen opetussuunnitelma laaditaan ja esiopetus toteutetaan. Opetussuunnitelman perusteiden laatimista ohjaavat erityisesti perusopetuslaki ja -asetus sekä esiopetuksen tavoitteita määrittävä valtioneuvoston asetus<sup>2</sup>.*

*Esiopetuksen opetussuunnitelman perusteiden tehtävänä on edistää laadukkaan ja yhtenäisen esiopetuksen yhdenvertaista toteutumista koko maassa. Uudistuksen valmistelun lähtökohtana ovat lasten kasvuympäristön ja esiopetuksen toimintaympäristön muutosten tuomat haasteet tällä hetkellä ja tulevaisuudessa. Perusteita on valmisteltu laajassa yhteistyössä hyödyntäen uusimpien tutkimus- ja kehittämistyön tuloksia.*

*Opetussuunnitelman perusteet on määräys esiopetuksen tavoitteista ja keskeisistä sisällöistä, huoltajien ja esiopetuksen henkilöstön yhteistyöstä sekä opiskeluhuollonkeskeisistä periaatteista ja opetustoimeen kuuluvan opiskeluhuollon tavoitteista.<sup>3</sup> Esiopetus on opetuksen ja kasvatuksen kokonaisuus, jossa eri osa-alueiden tavoitteet liittyvät yhteen ja muodostavat toimintakulttuurin perustan. Tämän vuoksi esiopetuksen opetussuunnitelman perusteet sisältää esiopetuksen tavoitteita koskevien määräysten lisäksi niiden ymmärtämistä avaavaa tekstiä.*

*Esiopetuksen opetussuunnitelman perusteet sisältävät viittauksia lainsäädäntöön. Viittausten tarkoituksena on selvittää perustetekstin yhteyttä lainsäädännölliseen perustaan. Esiopetusta ohjaavista säädöksistä poiketen tässä perusteasiakirjassa käytetään oppilaasta esiopetukseen paremmin soveltuvana sanaa lapsi ja oppimisen ja koulunkäynnin tuesta nimitystä oppimisen ja esiopetukseen osallistumisen tuki. Perusopetuslain mukaisesta käsitteestä oppilashuolto käytetään perusteissa opiskelija- ja oppilashuoltolain mukaista ilmaisua opiskeluhoito.*

### LEMPÄÄLÄ

Lempäälässä esiopetuksen järjestäjänä toimii Lempäälän kunnan kasvatuksen ja opetuksen palvelualue.

Opetussuunnitelma laaditaan ja hyväksytään suomen kielellä. Äidinkielenään ruotsia puhuvien lasten on mahdollista osallistua esiopetukseen Tampereen ruotsinkielisessä päiväkodissa tai koulussa.

Lempäälän kunnan kasvatus- ja opetuslautakunta hyväksyy valtakunnallisten esiopetuksen opetussuunnitelman perusteiden pohjalta laaditun kuntakohtaisen opetussuunnitelman, jota täydennetään koulujen lukuvuosisuunnitelmissa.

Lempäälän kunnassa tavoitteena on lasten ja nuorten yhtenäinen koulupolku. Lempäälässä toteutetaan esi- ja alkuopetuksen toimintamallia sekä vahvaa koulupolkukohtaista yhteistyötä varhaiskasvatuksesta yläkouluun. Esiopetuksen opetussuunnitelman perusteet ja kuntakohtainen opetussuunnitelma muodostavat kokonaisuuden.

Opetushallituksen Esiopetuksen opetussuunnitelman perusteet esitetään jokaisessa luvussa ensin, ja sen jälkeen on kirjattu tarvittaessa seutukunnan ja kunnan täsmennykset kyseisestä kokonaisuudesta.

Esiopetussuunnitelma liitteineen on luettavissa Lempäälän kunnan verkkosivuilla. Koulukohtaiset tarkennukset kirjataan lukuvuosittain koulujen lukuvuosisuunnitelmiin. Huoltajia tiedotetaan

<sup>1</sup> Perusopetuslaki (628/1998) 14 §

<sup>2</sup> Valtioneuvoston asetus (422/2012)

<sup>3</sup> Perusopetuslaki 14 §

esiopetussuunnitelmasta vanhempainilloissa ja koulujen lukuvuosisuunnitelmat ovat luettavissa koulujen verkkosivuilla.

Tarkemmat yhteistyön muodot ja toteuttamistavat kuvataan Lempäälän esi- ja perusopetussuunnitelmia täydentävissä suunnitelmissa (muun muassa ohjaussuunnitelmassa, opiskeluhuoltosuunnitelmassa, tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmassa ja koulujen lukuvuosisuunnitelmissa).

## 1.2. Paikallinen opetussuunnitelma ja sen kehittäminen

Opetuksen järjestäjällä on vastuu paikallisen esiopetuksen opetussuunnitelman laadinnasta ja kehittämisestä<sup>4</sup>. Paikallisessa opetussuunnitelmassa päätetään esiopetuksen kasvatus- ja opetustyön, opiskeluhuollon, huoltajien ja esiopetuksen yhteistyön sekä esiopetuksen muun toiminnan järjestämisestä ja toteuttamisesta esiopetuksen kansallisten perusteiden pohjalta. Opetussuunnitelma laaditaan siten, että se määrittelee, ohjaa ja tukee esiopetuksen järjestämistä kaikissa esiopetuksen yksiköissä tai toimipaikoissa. Opetuksen järjestäjä ottaa huomioon paikalliset erityispiirteet, lasten tarpeet sekä esiopetusta koskevan arviointitiedon ja kehittämistyön tulokset opetussuunnitelmaa laatiessaan.

Opetussuunnitelman laadinnassa otetaan huomioon myös muut paikalliset suunnitelmat, kuten:

- mahdollinen varhaiskasvatussuunnitelma
- perusopetukseen valmistavan opetuksen suunnitelma
- perusopetuksen opetussuunnitelma
- mahdollinen perusopetuksen aamu- ja iltapäivätoiminnan suunnitelma
- lastensuojelulain<sup>5</sup> mukainen lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma
- yhdenvertaisuuslain<sup>6</sup> mukainen yhdenvertaisuussuunnitelma
- mahdollinen kestävän kehityksen tai kulttuurikasvatuksen suunnitelma sekä muut opetuksen järjestäjän tekemät koulutusta, lapsia ja perheitä koskevat suunnitelmat ja päätökset
- tasa-arvolain<sup>7</sup> mukainen tasa-arvosuunnitelma.

Opetuksen järjestäjä hyväksyy<sup>8</sup> opetussuunnitelman erikseen suomenkielistä, ruotsinkielistä, saamenkielistä sekä tarvittaessa muulla kielellä annettavaa esiopetusta varten. Paikallinen esiopetuksen opetussuunnitelma voidaan laatia kaikille opetuksen järjestäjän esiopetuksen yksiköille tai toimipaikoille yhteisenä tai siten, että suunnitelma sisältää opetuksen järjestäjän yhteisiä sekä yksikkö- tai toimipaikkakohtaisia osia sen mukaan kuin opetuksen järjestäjä päättää. Opetuksen järjestäjät voivat myös sopia järjestäjärajat ylittävästä yhteistyöstä opetussuunnitelmaa laadittaessa, sitä arvioitaessa ja kehitettäessä. Lisäksi opetuksen järjestäjän tulee laatia<sup>9</sup> lukuvuosittain esiopetuksen opetussuunnitelmaan perustuva suunnitelma (myöhemmin lukuvuosisuunnitelma) ja tiedottaa huoltajille ennalta siinä päätetyistä keskeisistä asioista. Lukuvuosisuunnitelmassa tarkennetaan, miten paikallista opetussuunnitelmaa kussakin esiopetuksen yksikössä tai toimipaikassa kyseisen lukuvuoden aikana toteutetaan.

Opetuksen järjestäjä huolehtii siitä, että esiopetuksen henkilöstö sekä huoltajat voivat osallistua opetussuunnitelman laatimiseen ja kehittämiseen. Myös lasten näkemyksiä kuullaan ja hyödynnetään kehittämisessä<sup>10</sup>. Huoltajien ja lasten kannalta mielekkäisiin sekä saavutettaviin ja esteettämiin osallistumis- ja vaikuttamistapoihin kiinnitetään erityistä huomiota. Perusopetuslaki

4 Perusopetuslaki 15 §

5 Lastensuojelulaki (417/2007) 12 § (610/2022) ja Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki (1287/2013) 13 § (377/2022)

6 Yhdenvertaisuuslaki (1325/2014) 6 §

7 Laki naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta (609/1986) 5 a § (1329/2014)

8 Perusopetuslaki 15 §

9 Perusopetusasetus (852/1998) 9 §

10 Perusopetuslaki 47 a § (1267/2013) ja YK:n yleissopimus lapsen oikeuksista 1989 (59/1991)

velvoittaa laatimaan esiopetuksen opetussuunnitelman<sup>11</sup> yhteistyössä hyvinvointialueen sosiaali- ja terveystieteiden tehtäviä hoitavien viranomaisten kanssa. Lasten eheän oppimisen polun turvaamiseksi on tärkeää, että muun varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen henkilöstö saa mahdollisuuden tutustua ja osallistua esiopetuksen opetussuunnitelman laatimiseen ja kehittämiseen.

Esiopetuksessa lapsilla on perusopetuslain<sup>12</sup> turvaama oikeus saada opetussuunnitelman mukaista opetusta jokaisena esiopetuksen työpäivänä sekä heidän tarpeidensa mukaista oppimisen ja esiopetukseen osallistumisen tukea<sup>13</sup>. Tämän oikeuden turvaamiseksi jokainen esiopetuksessa olevan lapsen kanssa työskentelevä noudattaa opetuksen järjestäjän vahvistamaa opetussuunnitelmaa ja muita toimintaa ohjaavia normeja. Myös lapsen oppimisen ja esiopetukseen osallistumisen tukeen<sup>14</sup> kuuluvaa lapsikohtainen tuen toteuttamista koskeva suunnitelma laaditaan luvun 5 mukaisesti.

Opetuksen järjestäjän tehtävänä on arvioida antamaansa esiopetusta ja sen vaikuttavuutta sekä osallistua ulkopuoliseen toimintansa arviointiin. Arvioinnin tarkoitus<sup>15</sup> on esiopetuksen laadun kehittäminen ja lasten oppimisen edellytysten parantaminen. Paikallisen opetussuunnitelman ja sitä tarkentavan lukuvuosisuunnitelman toteutumisen seuranta ja arviointi on osa arviointitehtävää ja siihen perustuvaa kehittämistä. Opetuksen järjestäjän ja esiopetuksen yksiköiden tai toimipaikkojen tuottaman tiedon lisäksi esiopetuksen arvioinnissa voidaan hyödyntää kansallisten arviointien ja kehittämishankkeiden tuloksia. Yhteistyö muiden toimijoiden kanssa edistää avointa ja rakentavaa itsearviointia.

Muutokset opetussuunnitelman perusteissa edellyttävät vastaavien muutosten tekemistä paikalliseen opetussuunnitelmaan ja viemistä käytäntöön. Opetuksen järjestäjä voi tarkistaa opetussuunnitelmaansa ja parantaa sen laatua ja toimivuutta myös paikallisista tarpeista lähtien ja kehittämistyön tuloksia hyödyntäen.

## LEMPÄÄLÄ

Kasvatuksen ja opetuksen johtotiimi sekä kunnallinen OPS-tiimi koordinoivat paikallisen opetussuunnitelman laadintaa, toteuttamista, arviointia ja kehittämistä osallistavilla työtapoilla kuntakohtaiset painopisteet huomioiden.

Paikallisen opetussuunnitelmatyön laadinnassa ja suunnitelmien toteutuksessa on ollut mukana opetushenkilökuntaa, oppilaita, huoltajia, sekä kasvatus- ja opetuspalveluiden toimijoita varhaiskasvatuksesta, aamu- ja iltapäivätoiminnasta, kirjastosta, kulttuuritoimesta ja nuorisopalveluista. Pirkanmaan hyvinvointialueen toimijoiden kanssa on laadittu yhteiset osuudet erityisesti opiskeluhuollon osuuteen. Lempäälän kunnan lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman pohjalta on laadittu yhteistyössä Pirkanmaan hyvinvointialueen kanssa Lempäälän kunnan esi- ja perusopetuksen opiskeluhoitosuunnitelma, joka on opetussuunnitelman päivitettävänä liiteasiakirjana. Opetuksen järjestäjä ottaa hyvinvointisuunnitelman huomioon opetussuunnitelmassa sekä koulujen lukuvuosisuunnitelmia laadittaessa. Ruokapalveluiden kanssa on laadittu ruokailuun liittyvät osuudet.

Esiopetuksen kuntakohtaista opetussuunnitelmaa laaditaan yhteistyössä. Esiopetuksen henkilökunnalle on tarjottu mahdollisuus osallistua kuntakohtaisen esiopetussuunnitelman laatimiseen. Lapset voivat osallistua opetussuunnitelman toteuttamiseen ja kehittämiseen kuvaamalla toiveitaan muun muassa oppimiselle ja työtapoille.

Lempäälän kunnan esiopetuksen ja perusopetuksen opetussuunnitelmat muodostavat luontevan jatkumon, koska niitä on laadittu yhteistyössä eri toimijoiden kanssa. Paikalliset erityispiirteet ja -tarpeet, arviointien ja kehittämistyön tuottama tieto ja kehittämisen tavoitteet sekä muut paikalliset suunnitelmat on otettu opetussuunnitelman valmistelussa huomioon. Lähtökohtana

<sup>11</sup> Perusopetuslaki 15 §

<sup>12</sup> Perusopetuslaki 30 §

<sup>13</sup> Perusopetuslaki 20 a § (1090/2024)

<sup>14</sup> Perusopetuslaki 4 a luku (1090/2024)

<sup>15</sup> Perusopetuslaki 21 § (1296/2013)

on, että oppilaalle muodostuisi eheä koulupolku esiopetuksesta peruskoulun päättöluokalle asti. Yhtenäistä koulupolkua ja siirtymävaiheita tuetaan tiiviillä yhteistyöllä varhaiskasvatuksesta toiselle asteelle. Esiopetus toteutetaan kouluilla, jolloin esi- ja perusopetuksen toimintakulttuuri muodostuu yhtenäiseksi kokonaisuudeksi.

Tarkemmat yhteistyön muodot ja toteuttamistavat kuvataan Lempäälän esi- ja perusopetussuunnitelmia täydentävissä suunnitelmissa (muun muassa ohjaussuunnitelmassa, opiskeluhoitosuunnitelmassa, tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmassa ja koulujen lukuvuosisuunnitelmissa). Paikallista esiopetussuunnitelmaa täydentäviä ja toteuttavia suunnitelmia ja ohjelmia ovat mm.

- Aamu- ja iltapäivätoiminnan suunnitelma
- Globaalikasvatuksen suunnitelma
- Kestävän kehityksen suunnitelma
- Turvallisuussuunnitelma
- Kirjaston ja perusopetuksen yhteistyösuunnitelma
- Tieto- ja viestintäteknologian suunnitelma
- Oppimisen ja koulunkäynnin tuen käsikirja
- Opiskeluhoitosuunnitelma
- Oppilaan ohjauksen suunnitelma
- Arviointisuunnitelma
- Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma
- Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma
- Soppu-malli
- Kulttuurirappuset
- Lempäälän kunnan koulukuljetusperiaatteet

Näitä suunnitelmia päivitetään säännöllisesti.

Lempäälässä on kuntakohtainen Lempäälän esi- ja perusopetuksen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma. Sen pohjalta opettajista koostuva kunnallinen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuusverkosto laatii lukuvuosittaisen vuosikello- ja vastuutaulukon, jota koulut toteuttavat yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon edistämiseksi ja arvioimiseksi. Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma on esiopetussuunnitelman liitteenä.

### 1.3. Paikallisen opetussuunnitelman laatiminen ja keskeiset ratkaisut

*Paikallinen opetussuunnitelma ja sitä tarkentava lukuvuosisuunnitelma<sup>16</sup> laaditaan opetuksen järjestäjän päättämällä tavalla tässä luvussa kuvattuja tavoitteita ja periaatteita noudattaen. Opetuksen järjestäjä voi päättää opetussuunnitelmaan sisältyvien päätösten delegoinnista esiopetuksen yksiköille tai toimipaikoille ja antaa siihen liittyvät ohjeet. Esiopetuksen opetussuunnitelman perusteissa määritellään kunkin pääluvun lopussa, mitä paikallisessa opetussuunnitelmassa tulee kyseisen luvun osalta päättää ja kuvata.*

<sup>16</sup> Perusopetusasetus 9 §



*Paikallista opetussuunnitelmaa valmisteltaessa opetuksen järjestäjä päättää ja kuvaa opetussuunnitelmassa,*

- millä kielillä annettavaa opetusta varten opetussuunnitelma laaditaan ja hyväksytään*
- laaditaanko paikallinen opetussuunnitelma esiopetuksen yksiköiden tai toimipaikkojen yhteisenä, kokonaan tai osin yksikkö- tai toimipaikkakohtaisena, seudullisena tai käytetäänkö muuta ratkaisua*
- millaista opetussuunnitelman rakennetta, asioiden käsittelyjärjestystä ja julkaisutapaa käytetään*
- miten esiopetuksen henkilöstö, lapset ja huoltajat osallistuvat opetussuunnitelman laatimiseen, arviointiin ja kehittämiseen*
- miten opetussuunnitelman laatimiseen liittyvä yhteistyö varhaiskasvatuksen, perusopetuksen ja hyvinvointialueen sosiaali- ja terveystalvelujen sekä muiden tarvittavien yhteistyökumppaneiden kanssa toteutetaan*
- miten paikalliset erityispiirteet, esiopetuksen erilaiset järjestämisen tavat, kehittämisen tavoitteet sekä lapsia koskevat suunnitelmat otetaan opetussuunnitelmaa valmisteltaessa huomioon*
- miten opetussuunnitelmasta ja sitä tarkentavasta lukuvuosisuunnitelmasta tiedotetaan huoltajille ja sidosryhmille*
- miten opetussuunnitelma laaditaan, miten sen toteutumista arvioidaan ja miten sitä kehitetään*
- laaditaanko tasa-arvolain<sup>17</sup> sekä yhdenvertaisuuslain<sup>18</sup> mukaiset suunnitelmat osana opetussuunnitelmaa vai erillisinä.*

---

<sup>17</sup> Laki naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta 5 a §

<sup>18</sup> Yhdenvertaisuuslaki 6§